

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Omnia Latina Scripta Matthiæ Flacij Illyrici

Flacius, Matthias

Magdeburgæ

VD16 F 1296

5. Epistola de Pseudobasilio Lipsensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36647

EPISTOLA EIVSDEM

ad quendam amicum, de Peseudo-
Basilio.

Salutem. Petis frater in Christo cha-
rissime, ut tibi paucis, quid de Epi-
stola Hamburgensi, eiusq; respon-
sione sentirem, significem, Faciam, idq;
breuiter.

Mihi primum, cū utranq; Episto-
lam perlegi, id perabsurdum uisum est,
quod, cum prior sit quæstio, cupit enim
sibi explicari doctrinam de adiaphoris,
& conscientias adiaphororū laqueis in-
tricatas euolui, sanariq; : Altera uero sit
ad quæstionem responsio, melius tamē
in quæstione sit ea materia explicata,
quam in responsione. Sunt enim in
ea probe distincta adiaphora, in uera,
falsa, & impia. Ostensum quoq; est,
quanta incommoda, & scandala præ-
sentem adiaphororum receptionem se-
quantur. In altera uero Epistola non
uideo, quid explicate de re dictum sit.
Itaq; etiam magis miseras conscientias
tenebris inuoluit, & sauciat. Quare mi-
hi eam legenti idem, quod Terentiano
illi Demiphoni accidit, nempe, ut in-

E 4 certior

incertior factus sim multo, quã antea,
cum quæstionem legissem.

Id tamen in ea Epistola recte obser-
uari potest, quod dicit, gubernatores co-
nari restituere cæremonias, & umbras
disciplinæ, non res ipsas, & quod uo-
luntates multorum eo spectent, ut inci-
nationem ad omnes pontificios abusus
(Sic enim habet exemplar Hamburgã
missum) faciant. Item fieri a potenti-
bus instaurationem ineptorum rituum,
ut paulatim omnes superstitiones in-
staurentur. Talia sunt & illa in præfa-
tione ordinationis, seu nouissimi Inte-
rim, quod per istas mutationes werden
die Pfarrer vuruicht/ vnd wården
viel zerrüttung daraus folgen/ Item,
illa in scripto de adiaphotis, quod per
præsentes mutationes confirmetur
impij ita, ut triumphent, contristentur,
languefiant, & in dubitationem indu-
cantur pij. Item illud in somnio, quod
per præsentes mutationes restituetur
Missa & papatus

De istis tantis malis, cum aliqua
piæ conscientiæ magnopere crucientur,
gemant, & queratur, atq; adeo Christi-
ane

ane a
mone
Lypse
eas ex
religi
menta
genti
tum si
la, qu
ca qu
& den
moné
ad ho
Christi
R
hoc m
conar
& Lyp
Christi
ritate
fateat
impic
ration
um C
stiano
suas r
sangu

antea,
obser-
res co-
mbra
l uo-
incli-
bus
burga
tenti-
uum,
es in-
præfa-
i Inte-
erdent
rdent
Item,
od per
mentur
entur,
indu-
quod
tuetur
aliquæ
entur,
Christi-
anc

ane autores tantorum scandalorum
moneant, nequeo satis mirari, quod iste
Lypsenſis Baſilius adeo inhumaniter
eas excipiat, adeo confidenter præſentes
religionis corruptelas excuſet, adeo la-
mentabiliter quiritetur, tanquam in-
genti iniuria præter omne ſuum meri-
tum ſit affectus, ſintq; iſta ingentia ma-
la, quæ modo recensuimus, uix feſtu-
cæ quædã minutiffimæ in eius oculis,
& deniq; adeo in odium trahat ſyncere
monêtes fratres, tanquam defectionem
ad hoſtes molirentur, & religionem
Chriſtianam papiftis proderent.

Requirit in eis charitatem, quaſi
hoc non ſit ſummum charitatis officiũ,
conari impedire, ne prædictis peſtib.
& Lypſicis Interitibus fratres noſtri in
Chriſto perdantur, aut quaſi ipſe cha-
ritatem debitam proximo præſtet, cum
fateatur cõfirmari per iſtas mutationes
impios, ita, ut etiam triumphent. Qua
ratione efficit, ut & furioſius Euangeli-
um Chriſti aboleant, & miſeros Chri-
ſtianos audacius trucident. Atq; ita ſe,
ſuas manus, & cõſcientiam Chriſtiano
ſanguine polluit. Multo uero minus
E 5 præſtat

præstat charitatem, cum pios cōtristat,
languescit, & in dubitationem indu-
cit. Sic enim ipsas animas Christiano-
rum crudelissime ad æternam mortem
iugulat, seq̃ eorum æterni exitij reum
facit.

Accusat etiam præcipitantiam in
iudicando. Iubet rem prius recte ex-
plorare, & tamen hoc unice agit cum
suis, ne quisquã intelligere possit, quid
omnino agatur. Quis dubitat, quin
ideo de industria præsentis actiones in
istis hispanicis conuenticulis clam agã-
tur, ut ueluti laqueus prius gutturi Ec-
clesiæ injiciantur, quam quisquam eas
animaduertere, aut præcauere possit:
Quam iniquus quæso est, quod in hoc
tanto incendio Ecclesiæ, moram, cun-
ctationem, & negligentiam flagitet, cū
& ista crebra, clandestinaq̃ conuenticu-
la facile indicent aliquid monstri ab eis
ali, & ipse subinde in suis dictis, & scrip-
tis a se excitati in domo domini ignis
(ut modo indicatum est) fumum fa-
reatur, & iã undiquaq̃ ruētis ex isto in-
cendio tēpli domini fragor exaudiatur.

Scilicet igitur, cum penitus Ecclesia
con-

conflagrauerit, tum demum incendio
resistemus. Principijs obstare iubet ora-
tio in D. Isideri promotione recitata,
isti Basilio nimium quam dissimilis.

Ego uero tibi uerum fatebor, nun-
quam porui probare istas conciliatio-
nes Christi & Belial, neq; hoc tempore,
neq; eas, quæ anno 30. institutæ fuerāt.
Quo tempore si R. P. Martinus Luthe-
rus, Doctor πάντων ὑπεράριστος ἄλλων, &
uere unica columna Ecclesiæ, & uerita-
tis, fieri istas pacificationes permisisset,
hactenus per istam nostram philoso-
phicam sapientiam ne micam quidem
puræ doctrinæ retinuissemus,

Declamitat insuper contra non ne-
cessarias separationes. Quis quæso se
iam separat: Saxonica & Turingica
Ecclesiæ nihil innouât, manent, & ma-
nere cupiunt in eodem statu, in quo
antea fuerunt, & quem isti ipsi Basilij
prius summe probarunt. Idem & Mys-
nica ex animo cupiunt, si eis per istos
Basilios liceat. Quis igitur tandem
aliquid noui inchoat: Quis se ab istis
Christi Ecclesijs separat: nempe Interi-
mistæ, & adiaphoristæ (ut etiam scrip-
tum

rum

tum de adiaphoris fatetur, præsentibus actiones significare inclinationem ad aduersarios, qui quo crucem, effugiant se Pilato, & pontificibus amicos simulant, maluntq; cū impijs Ecclesias Christi persequi, & Christianos trucidare, seq; eorum sanguine polluere, quam cū Christi Ecclesijs pati. O uere non necessariam, imo potius impiam, sceleratam, & æterno DEI iudicio condemnandam separationem.

Is se a piorum cœtu separat, qui *υεωτσηζωω* incipit confirmare ita aduersarios, ut etiam triumphant, & languere facere pios. Is deficit, isq; est ouicula temere & audacter ab ouili DOMINI discedens, ac extra caulam secure uagans, lupoq; magis iam, quam pastori addicta, & non ille, qui in uera puraq; religione tum ipse permanere cupit, tū & alios, ut idem faciant, uel cum suo periculo & incommodo hortatur, ut iste ineptus Basilius ridicule argutatur.

Fatentur (ut superius indicatum est) quod ex præsentibus mutationibus *werden viel zerrüttung folgen*/ idq; experientia ipsa omnium maxime confirmat

firm
& un
duri
scien
crim
I
quæ
quoc
quæ
prio
co, si
lixius
A
bare,
negli
in qu
fide &
palat
sola fi
stum.
lipfic
nostra
descri
menti
V
lius o
lucret

firmat, & tamen pulchre de concordia
& unitate garrere, eiusque perturbatores
duriter accusare audent. O fortem con-
scientiam, & durum os, quod propria
crimina alijs tribuere non uerentur.

Est præterea in isto Basilio dictum,
quæ nos bona conscientia agimus,
quod est falsissimum, si ea uera sunt,
quæ ante paucos menses ex eius pro-
prio ore sæpe audita sunt, quæque suo lo-
co, si res postulabit, explicabuntur pro-
lixius.

Ait quoque Basilius, se paratum pro-
bare, se ne apicem quidem in doctrina
negligere. Inueniat igitur in scriptis,
in quibus articulum de Iustificatione,
fide & bonis operibus ad Episcoporum
palatum recoxit, propositionem, Nos
sola fide iustificari, aut per solum Chri-
stum iustificari. Videat item nun in
Ipsico Interim in capite de Pœnitentia
nostra an potius papistica pœnitentia
describatur, & an ulla omnino ibi Fidei
mentio fiat,

Vult quoque fieri iste pseudoBasi-
lius omnia omnibus, ut omnes Christo
lucretur, atque ideo se ad papatum in-
flectit

hæc it, ut papistas lucratur. Pulchre
sane lucrabitur papistas, si uerum est,
quod dicit, scriptum de adiphoris
per istas actiones ita confirmari eos, ut
triumphent, quod etiam experientia
oculis nostris ostendit. Itaq; sermo isti-
us Basilij est in hac parte *ματαιότητος,*
quandoquidem est penitus *ἀμοιβος πρᾶ-
ξιων,* Vel potius res contrario modo
se habent. Est igitur secundum pro-
prium os iudicandus, ut scilicet ex fal-
sitate rerum uanitas illorum inanium
pigmentorum & scommatum iudice-
tur, & derideatur.

Vult etiam nos tempori seruire. Ve-
rum apud Paulum tempori seruire non
significat idem, quod seruire scenæ, id
est, pro ut alius princeps succedit, ita &
religionem ad eius palatum inflectere,
Aut in rebus secundis strenue declami-
rare contra papistas, tempore crucis ue-
ro, effugiendi periculi gratia, discedere a
Christianis in cruce pendentibus, simu-
lare se papistarum amicissimum esse,
(iuxta illud, pacem habentes cum omni-
bus) paratum se esse ad cædendum, se
nō perturbasse Remp. se seper fuisse mo-
destis.

destit
diffe
φιλον
cruce
δεσπο
Ie un
& con
quill
plusqu
cruce
S
candu
tempo
Ecclef
laretur
strina
faceret
H
tissim
ingent
tam an
sti & E
officiu
oni ill
tergere
S
sunt, c

deftissimū, nec mouisse certamina, inci-
disse in hasce turbas, pertractum ab illo
φιλονέικω, & clamare ad Christianos in
cruce pendentes, uos stoici, duri, horridi
δρασύνδελοι, fortes usq; ad ancillæ uocē,
jr ungestūme leūt / quare non ceditis,
& conceditis propter communem tran-
quillitatem? merito punimini. Atq; ita
plusquam scelerate misero Christo in
cruce pendenti insultare.

Si iste Basilius uellet iam pie, & se-
cundum Paulinam sententiam seruire
tempori, adhortaretur ad constantiam
Ecclesiam in cruce pendentem, conso-
laretur, & tum exemplo suo, tum do-
ctrina confirmaret eam, & non langue-
faceret.

Hæc extra propositum tibi dile-
ctissime frater scribo. Nescis enim, quā
ingenti dolore crucier, cum cernam
tam artificiose istas conciliationes Chri-
sti & Belial eos pingere, quorum fuisset
officium fucos insidiosæ isti pacificati-
oni illitos etiam proprio sanguine de-
tergere.

Sed iam ad Epistolam redeo. Hæc
sunt, quæ recte obseruari in ea respon-
sione

sione possunt, cetera, (ut uno uerbo
dicam) piscatio & sepia sunt. Sed clare
cernit Deus omnia uindex.

Dominus Iesus conseruet religio-
nem, & Ecclesiam suam, quia uere om-
nes amici eius prauaricati sunt contra
eam, nec est, qui pugnet pro ea. Bene
Vale.

& Sepia offundit piscatori atramentum.

*Scriptum de eo, quid sit deserere Ecclesia-
am, proxime post precedentia editum in librum
de Adiaphoris includetur.*

EPISTOLA APOLO-
getica Matthiae Flacii Illyrici ad
quendam Pastorem, edita
mense Iulio, anno

1549.

INtellexi doctissime domine pastor
te nuper admodum in frequenti cō-
uisione pro suggestu declamasse con-
tra me. Affirmasse, quod ego impule-
rim R. D. N. ad scribendum contra
Lypsicam orationem. AEdidisse me
nuper